

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060301

DOM
2020-08-24
Stockholm

Mål nr
P 7484-19

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2019-06-18 i mål nr P 1776-19, se bilaga A

PARTER

Klagande

Lebannér Fastigheter AB

Motparter

1. Tekniska myndighetsnämnden i Stenungsunds kommun

2. LE

SAKEN

Klagorätt avseende bygglov för nybyggnad av industri/lagerbyggnad på fastigheten XX i Stenungsunds kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen upphäver mark- och miljödomstolens dom och fastställer Länsstyrelsen i Västra Götalands läns beslut den 16 april 2019, dnr 403-7920-2019 att avvisa överklagandet.

Dok.Id 1610163

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Lebannér Fastigheter AB har yrkat att länsstyrelsens beslut om avvisning ska fastställas.

LE har motsatt sig yrkandet.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Lebannér Fastigheter AB har i huvudsak anfört följande till stöd för sin talan: Enligt praxis är det de som direkt angränsar till berörd fastighet som får överklaga. Det är 127 meter från fastigheten XX till fastigheten YY och avståndet mellan fastigheten XX och ån är ca 230 meter. Det är ett planlagt område där dagvattenhanteringen redan är utredd. Garaget är 126 kvm med ett makadammagasin om 34 kubikmeter samt ett strypt förlopp för att motsvara ett utflöde på 1,42 l/s. Dagvattnet ska kopplas till det kommunala ledningsnätet via ett fördröjningsmagasin. De har hanterat dagvattnet enligt gällande detaljplan.

LE har anfört samma omständigheter som i underinstanserna.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Bygglov har i tidigare beslut den 29 november 2018 getts för en garagelänga i ett plan. Hårdgjord yta skulle enligt beslutet uppgå till 1 450 kvadratmeter. Det nu aktuella beslutet innebär att garagelängan får bygglov med ändrad placering. Frågan i målet är om **LE** har rätt att överklaga detta beslut.

Ett beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot, se 13 kap. 8 § plan- och bygglagen (2010:900) och 42 § förvaltningslagen (2017:900).

LE äger inte någon av fastigheterna som gränsar direkt till fastigheten XX. Han har därför inte rätt att klaga på beslutet i egenskap av rågranne.

LE har i underinstanserna till stöd för att talerätt ska anses föreligga gjort gällande att bygglovets kan bidra till att öka flödena av förorenat dagvatten i den bäck som passerar hans fastighet samt att dagvattenhanteringen i stort inom aktuellt industriområde och ett annat närliggande industriområde inte hanteras i enlighet med miljöbalkens krav avseende rening, kontroll, fördröjning, m.m.

Aktuellt bygglov stämmer överens med den för fastigheten gällande detaljplanen från 2012. Detaljplanen omfattar ett ca 22 ha stort område som är beläget mellan en järnväg och en motorväg. Syftet med planen är att möjliggöra fortsatt industriutveckling och planen utgör en sista etapp av ett tidigare planlagt industriområde. I detaljplanen regleras hur dagvattenhanteringen ska ske. Att LE kan vara berörd av hur dagvattnet i stort hanteras inom industriområdet och andra närliggande områden kan inte uteslutas. Aktuellt bygglov avser emellertid en mindre del av industriområdet. Det har vidare inte framkommit att lokaliseringen inom industriområdet av den byggnad som bygglovets avser eller den verksamhet som byggnaden ska inrymma medför att någon särskild påverkan på dagvattnet uppstår. LE kan därmed inte anses som särskilt berörd av det aktuella bygglovets och han har därför inte rätt att överklaga beslutet. De synpunkter som framförts angående vattenkvaliteten, flöde m.m. i den bäck som LE fastighet är belägen vid och som kan påverkas av industriområdet i stort och andra närliggande områden får istället hanteras inom ramen för den tillsyn som kan ske enligt 26 kap. miljöbalken. Detta får anses tillförsäkra honom ett tillräckligt skydd för hans egendom. Mark- och miljödomstolens dom ska därför upphävas och länsstyrelsens avvisningsbeslut ska fastställas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Anna Tiberg, Gösta Ihrfelt, Johan Svensson, referent, och Margaretha Gistorp.

Föredragande har varit Lena Lidmark.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2019-06-18
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr P 1776-19

PARTER

Klagande

LE

Motparter

1. Lebanner Fastigheter AB

2. Tekniska Myndighetsnämnden i Stenungsunds kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Västra Götalands läns beslut av den 16 april 2019 i ärende nr 403-7920-2019, se bilaga 1

SAKEN

Klagorätt avseende bygglov för nybyggnad av industri/lagerbyggnad på fastigheten XX i Stenungsunds kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen undanröjer det överklagade avgörandet och återförvisar målet till länsstyrelsen för prövning i sak.

BAKGRUND

Tekniska myndighetsnämnden i Stenungsunds kommun (nämnden) beslutade den 5 februari 2019 (§ D 2019-000105, B 2018-000494) att bevilja bygglov för nybyggnad av industri/lagerbyggnad på fastigheten Stenungsund XX. LE, ägare av bl.a. fastigheten Stenungsund YY, överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Västra Götalands län (länsstyrelsen) som i beslut den 16 april 2019 avvisade hans överklagande.

YRKANDEN M.M.

LE har nu överklagat länsstyrelsens beslut och yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva länsstyrelsens beslut om avvisning och återförvisa målet till länsstyrelsen för fortsatt handläggning. Han har härvid anfört bl.a. följande.

Länsstyrelsen har i flera tidigare ärenden prövat bygglovsärenden i sak. Fastigheten ligger inom avvattningsområde för den bäck som passerar jordbruksfastigheten YY. Dagvattnet inom detaljplanen Stora Höga södra industriområde hanteras inte i enlighet med miljöbalkens krav avseende rening, kontroll, fördröjning m.m.

DOMSKÄL

Målet handläggs enligt lagen (1996:242) om domstolsärenden. Handläggningen är i huvudsak skriftlig. Mark- och miljödomstolens uppgift är att gå igenom materialet för att se om länsstyrelsens avgörande är riktigt.

Ett bygglovsbeslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot, se 13 kap. 8 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, och 42 § förvaltningslagen (2017:900). Såsom angetts i länsstyrelsens skäl för beslut är rätten att överklaga ett beslut enligt PBL begränsad på så sätt att, förutom sökanden och de grannar som gränsar mot den fastighet där åtgärden ska utföras, även ägare till fastigheter i nära grannskap som är särskilt berörda med hänsyn till arten och

omfattningen av det byggande som avses med bygglovet, naturförhållandena på platsen m.m.

LE har gjort gällande att bygglovet kan bidra till att öka flödena av förorenat dagvatten i den bäck som passerar hans jordbruksfastighet YY samt att dagvattnet inom detaljplanen Stora Höga södra industriområde inte hanteras i enlighet med miljöbalkens krav avseende rening, kontroll, fördröjning m.m.

Domstolen instämmer, som utgångspunkt, i länsstyrelsens bedömning att LE fastighet, i förhållande till bygglovet, inte är beläget på ett sådant sätt att han automatiskt ska anses ha klagorätt. Emellertid anser domstolen, mot bakgrund av omständigheterna i målet, att det finns skäl att även överväga Europakonventionens betydelse för klagorätten och om han därigenom kan anses vara särskilt berörd.

Enligt artikel 6.1 i Europakonventionen har enskilda fysiska och juridiska personer rätt att få sina civila rättigheter och skyldigheter prövade av domstol. Enligt artikel 1 i första tilläggsprotokollet till Europakonventionen ska varje fysisk eller juridisk person ha rätt till respekt för sin egendom. Detta är även en grundlagsskyddad rätt enligt 2 kap. 15 § RF. Rätten till skydd för egendom är vidare en civil rättighet i den mening som avses i artikel 6 i Europakonventionen och en kränkning av denna rättighet ger således rätt till domstolsprövning. En sådan rätt kan tillkomma även ägare av grannfastighet som t.ex. drabbas av olägenhet och värdeminskning till följd av en åtgärd på en annan fastighet (Danelius, Mänskliga rättigheter i europeisk praxis, 5 uppl. s. 167 f. samt Europadomstolens avgöranden Zander mot Sverige, p. 27 och Ortenberg mot Österrike, p. 28).

Domstolen noterar vidare att det av bygglovsbeslutet framgår att det handlar om ett ”bygglov för ändrad placering” och att ”huvudbeslutet” i övrigt ska gälla i ärendet. Domstolen konstaterar att det därigenom är oklart vad som omfattas av det nu

fattade bygglovsbeslutet och vad som därmed får rättsverkan; detta eftersom det inte är möjligt att ändra ett bygglov utan varje ändring måste behandlas som en ny ansökan som omfattar helheten (se Mark- och miljööverdomstolens dom av den 11 februari 2015 i mål P 10418-18). Redan på grund av detta föreligger en svårighet i att avgöra vilken påverkan det sökta bygglovet kan komma att ha på LE fastighet.

Domstolen noterar också att det av detaljplanens planbestämmelser framgår att omhändertagande av dagvatten ska ske på specifikt sätt inom planområdet (lokalt omhändertagande). Vidare har nämnden konstaterat att bygglovsansökan överensstämmer med gällande detaljplan samt att den ansökta åtgärden inte bedöms medföra sådan betydande olägenhet för kringboende som avses i PBL. Ansökan om bygglov anger i fråga om dagvatten att anslutning ska ske till enskild anläggning. I övrigt saknas information eller ritningar som anger hur den enskilda anläggningen är utformad. Både ansökan om bygglov och beslut om bygglov hänvisar till det tidigare ”huvudbeslutet”.

Mot bakgrund av ovanstående saknas förutsättningar för att bedöma både om dagvattenhanteringen uppfyller kraven i detaljplanen, liksom vilka olägenheter som riskerar att uppkomma för LE, i egenskap av ägare till en fastighet nedströms planområdet. Det saknas därmed möjlighet att göra en prövning av om LE är särskilt berörd av bygglovet på ett sätt som ger honom klagorätt.

I sammanhanget anser domstolen att det är av betydelse att PBL tillhandahåller möjligheten att initiera ett tillsynsärende. Emellertid har nämnden bedömt att byggnaden uppfyller kraven i PBL, bl.a. att den är förenlig med 2 kap. 9 § PBL och således inte innebär betydande olägenheter för omgivningen. En tillsynsmyndighet kan därför i ett tillsynsärende endast ingripa med tillsynsåtgärder om byggnaden inte överensstämmer med bygglovsbeslutet. Om byggnationen utförts i enlighet med bygglovet, kan alltså LE inte tillsynsvägen få den prövning av byggnadens påverkan på omgivningen som han önskar. Enligt LE

innebär ett bygglov i enlighet med planen en betydande olägenhet för hans fastighet.

Länsstyrelsens beslut ska därför undanröjas och målet återförvisas till länsstyrelsen för prövning i sak.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 9 juli 2019.

Christina Olsen Lundh

Martin Kvarnbäck

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Christina Olsen Lundh, ordförande, och tekniska rådet Martin Kvarnbäck. Föredragande har varit beredningsjuristen Matilda Karlsson.